

รายงานผลการวิจัย

โครงการสำรวจความรู้ เจตคติ พฤติกรรมการสูบบุหรี่
และการปฏิบัติตามนโยบายคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่
และการจัด “เขตสูบบุหรี่” เป็นการเฉพาะ
ของนักศึกษาและบุคลากร มหาวิทยาลัยมหิดล

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อสำรวจความชุกของการสูบบุหรี่ของนักศึกษาและบุคลากรมหาวิทยาลัยมหิดล
2. เพื่อสำรวจความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาและบุคลากรมหาวิทยาลัยมหิดล
3. เพื่อศึกษาปัจจัยเสี่ยงที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาและบุคลากรมหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
4. เพื่อสำรวจการรับรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตามประกาศมหาวิทยาลัยมหิดล เรื่อง นโยบายคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ และจัด “เขตสูบบุหรี่” เป็นการเฉพาะ พ.ศ.2556 ของนักศึกษาและบุคลากรมหาวิทยาลัยมหิดล

นิยามศัพท์

บุหรี่ หมายถึง ยาสูบทุกประเภท ประกอบด้วย

- 1) บุหรี่ซองที่ผลิตจากโรงงานทั้งในและต่างประเทศ
- 2) บุหรี่มวนเองจากใบจากหรือกระต๊ามวนชนิดต่างๆ และ
- 3) บุหรี่อื่นๆ เช่น ชิการ์ ไปป์ บารากู่ บุหรี่ชูรส

- ความชุกของการสูบบุหรี่
- ข้อมูลส่วนบุคคลและพฤติกรรมของ “ผู้สูบบุหรี่”
- ความรู้และเจตคติการสูบบุหรี่
- การรับรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตามประกาศมหาวิทยาลัยมหิดล เรื่อง นโยบายคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ และจัด “เขตสูบบุหรี่” เป็นการ เฉพาะ พ.ศ.2556

ความชุกของการสูบบุหรี่

ประเภท	จำนวนทั้งหมด (คน)	จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจ		จำนวนผู้สูบ	
		คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
นักศึกษา	32,146	10,700	33.29	368	3.4
บุคลากร	31,728	8,109	25.56	568	7.0

ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษา “ผู้สูบบุหรี่”

เพศของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้สื่บ

เพศ	ร้อยละ	
	ผู้ตอบแบบสอบถาม (N=10,700)	ผู้สื่บ (N = 368)
ชาย	34.6	80.4
หญิง	65.4	19.6

อายุของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้สับสน

อายุ	ร้อยละ	
	ผู้ตอบ	ผู้สับสน
ไม่เกิน 20 ปี	43.9	29.1
21-25 ปี	54.5	67.4
26-30 ปี	0.9	2.4
31-35 ปี	0.3	0.3
36-40 ปี	0.2	0.3
มากกว่า 40 ปี	0.2	0.5

ระดับการศึกษาของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้สื่บ

ระดับการศึกษา	ร้อยละ	
	ผู้ตอบ	ผู้สื่บ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	0.3	4.1
ปริญญาตรี	94.7	91.6
ประกาศนียบัตรบัณฑิต	0.5	0.5
ปริญญาโท	0.2	2.2
ประกาศนียบัตรชั้นสูง	0.1	0.5
ปริญญาเอก	0.3	0.8
อื่นๆ	0.2	0.3

โรคประจำตัวของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้สอบ

โรคประจำตัว	ร้อยละ	
	ผู้ตอบ	ผู้สอบ
มี	9.8	11.4
ไม่มี	90.2	88.6

รายได้ต่อเดือนของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้สูบ

รายได้ต่อเดือน	ร้อยละ	
	ผู้ตอบ	ผู้สูบ
ไม่เกิน 10,000 บาท	76.4	57.9
10,001-20,000 บาท	18.9	33.4
20,001-30,000 บาท	2.4	5.2
30,001-40,000 บาท	0.9	1.4
40,001-50,000 บาท	0.2	0.3
มากกว่า 50,000 บาท	0.9	1.9

ลักษณะที่พักอาศัยของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้สื่บ

ลักษณะที่พักอาศัย	ร้อยละ	
	ผู้ตอบ	ผู้สื่บ
บ้านของตนเอง/ครอบครัว	29.4	28.8
หอพัก/คอนโดมิเนียมของมหาวิทยาลัย	38.8	23.4
หอพัก/คอนโดมิเนียม/อพาร์ทเมนต์ภายนอกมหาวิทยาลัย	31.4	46.7
อื่นๆ	0.3	1.1

บุคคลที่นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้สอบ พักอาศัยด้วยในปัจจุบัน

บุคคลที่พักอาศัยด้วยในปัจจุบัน	ร้อยละ	
	ผู้ตอบ	ผู้สอบ
บิดาและมารดา	31.8	31.5
บิดา	1.6	1.9
มารดา	5.0	6.3
ญาติ	4.0	4.1
เพื่อน	43.3	36.4
อยู่คนเดียว	13.3	19.8

ข้อมูลส่วนบุคคลของบุคลากร “ผู้สูบบุหรี่”

อายุของบุคลากรผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้สื่บ

อายุ	ร้อยละ	
	ผู้ตอบ	ผู้สื่บ
ไม่เกิน 20 ปี	1.1	1.2
21-30 ปี	31.3	32.7
31-40 ปี	30.2	31.9
41-50 ปี	15.9	17.6
51-60 ปี	12.5	0.4
มากกว่า 60 ปี	0.8	2.5
ไม่ระบุ	8.3	1.2

เพศของบุคลากรผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ	ร้อยละ	
	ผู้ตอบ (N = 8,109)	ผู้สุบ (N = 568)
ชาย	31.2	80.8
หญิง	58.9	15.8
ไม่ระบุ	8.9	3.3

ประเภทบุคลากรของผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้สื่บ

ประเภทบุคลากร	ร้อยละ	
	ผู้ตอบ	ผู้สื่บ
สายวิชาการ	11.8	4.9
สายสนับสนุน	56.5	47.0
ไม่ระบุ	31.8	48.1

ระดับการศึกษาของบุคลากรผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้สับสน

ระดับการศึกษา	ร้อยละ	
	ผู้ตอบ	ผู้สับสน
ต่ำกว่าปริญญาตรี	36.8	69.5
ปริญญาตรี	36.7	19.0
ปริญญาโทหรือเทียบเท่า	11.4	3.5
ปริญญาเอกหรือเทียบเท่า	5.3	1.4
ไม่ระบุ	9.8	6.5

สถานภาพสมรรถของบุคลากรผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้สื่บ

สถานภาพสมรรถ	ร้อยละ	
	ผู้ตอบ	ผู้สื่บ
โสด	47.8	46.8
สมรส	37.1	42.1
หม้าย	2.7	1.8
หย่าร้าง	1.7	3.2
แยกกันอยู่	1.7	3.0
ไม่ระบุ	8.8	3.2

จำนวนบุตรของบุคลากรผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้สลับ

จำนวนบุตร	ร้อยละ	
	ผู้ตอบ	ผู้สลับ
ไม่มี	49.2	41.5
1 คน	19.7	25.9
2 คน	16.3	21.5
3 คน	2.8	2.6
4 คน	0.5	0.4
5 คนขึ้นไป	0.1	0.5
ไม่ระบุ	11.4	7.6

โรคประจำตัวของบุคลากรผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้สื่บ

โรคประจำตัว	ร้อยละ	
	ผู้ตอบ	ผู้สื่บ
มี	15.7	10.9
ไม่มี	71.2	80.3
ไม่ระบุ	13.2	8.8

รายได้ต่อเดือนของบุคลากรผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้สับสน

รายได้ต่อเดือน	ผู้ตอบ (%)	ผู้สับสน (%)
ไม่เกิน 10,000 บาท	16.2	29.9
10,001-20,000 บาท	1.2	58.3
20,001-30,000 บาท	44.3	5.8
30,001-40,000 บาท	17.8	1.9
40,001-50,000 บาท	6.2	0.9
50,001-60,000 บาท	3.1	-
60,001-70,000 บาท	1.7	-
70,001-80,000 บาท	8.2	-
80,001-90,000 บาท	0.9	0.7
90,001-100,000 บาท	0.5	-
มากกว่า 100,000 บาท	-	-
ไม่ระบุ	0.9	-

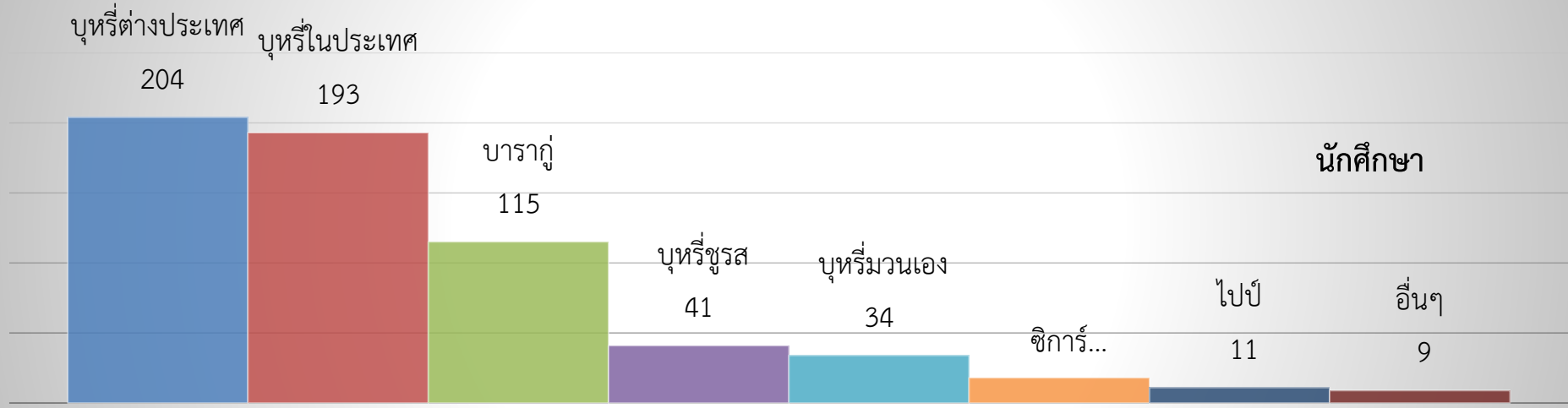

พฤติกรรมกาสูบบุหรื

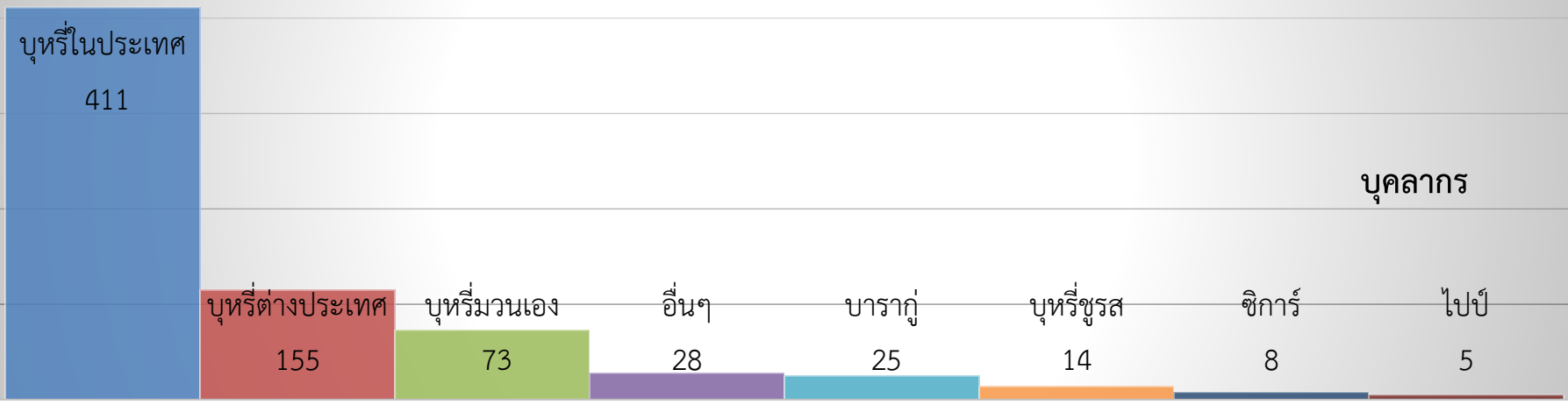

ประเภทบุหรี่ปริมาณที่สูบเป็นประจำ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

นักศึกษา

บุคลากร

ปริมาณการสูบ (จำนวนมวนต่อวัน)

ปริมาณการสูบต่อวัน	ร้อยละ	
	นักศึกษา	บุคลากร
ไม่เกิน 10 มวน	82.1	23.9
11-20 มวน	12.2	31.1
21-30 มวน	4.3	16.5
มากกว่า 30 มวน	1.4	18.4
ไม่ระบุ	–	16.9

ระยะเวลาในการสูบบุหรี่มวนแรกของวัน หลังจากตื่นนอน

ระยะเวลาในการสูบบุหรี่มวนแรก ของวัน หลังจากตื่นนอน	ร้อยละ	
	นักศึกษา	บุคลากร
ภายใน 5 นาที	17.7	43.0
6-30 นาที	15.2	57.0
31-60 นาที	9.0	—
มากกว่า 60 นาที	58.2	—

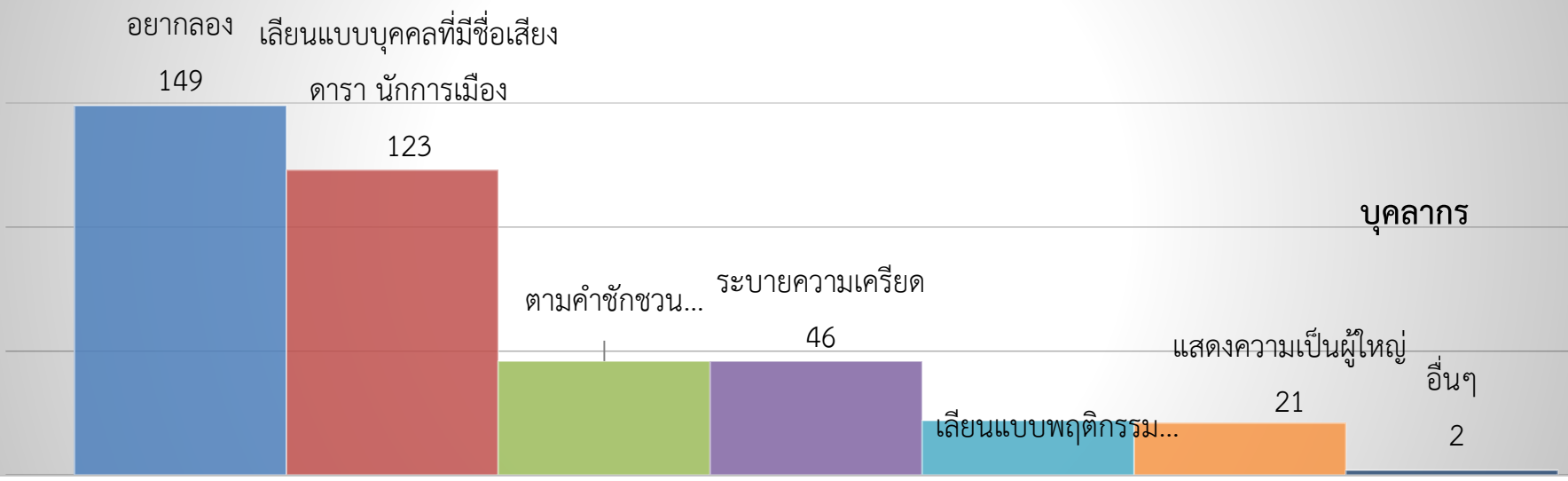
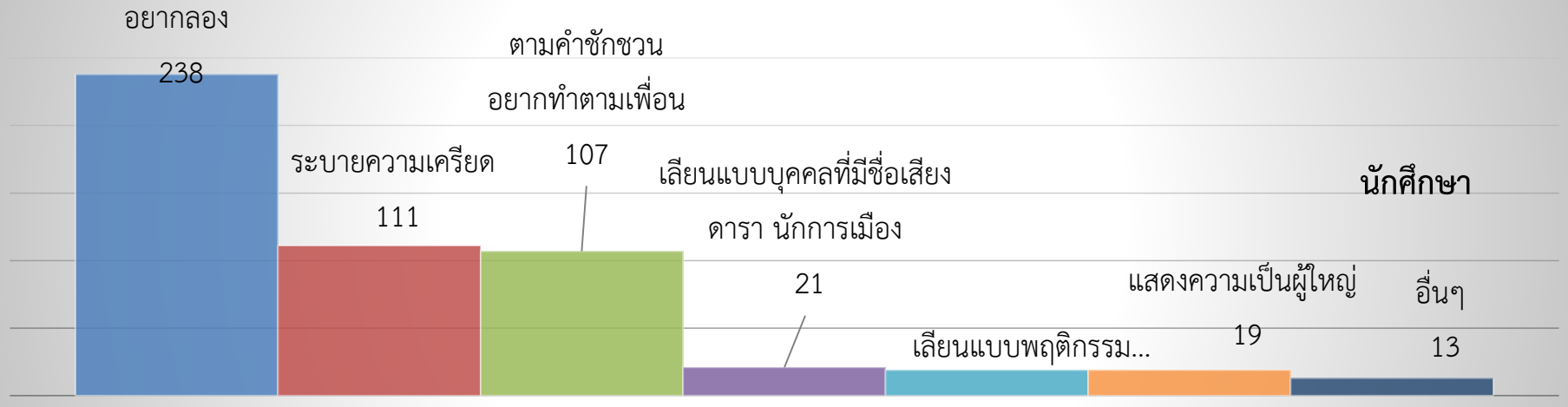

อายุในการทดลองสูบบุหรี่ครั้งแรก

อายุในการทดลองสูบบุหรี่ครั้งแรก	ร้อยละ	
	นักศึกษา	บุคลากร
ไม่เกิน 10 ปี	7.1	55.6
11-15 ปี	19.0	6.5
16-20 ปี	57.3	2.6
21-25 ปี	16.3	1.6
26-30 ปี	—	0.9
มากกว่า 30 ปี	—	0.7
ไม่ระบุ	—	32.0

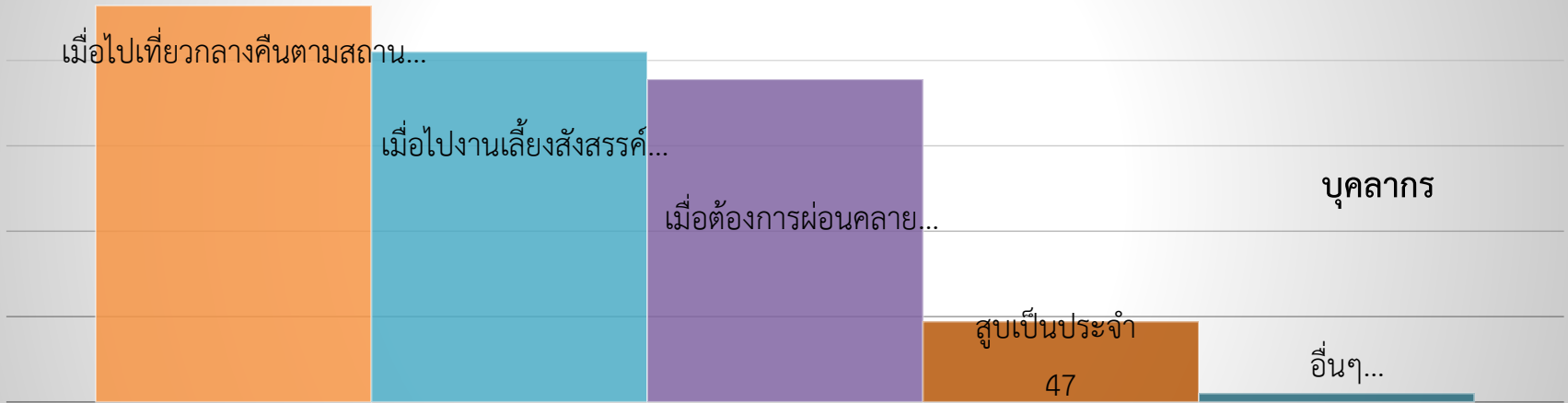
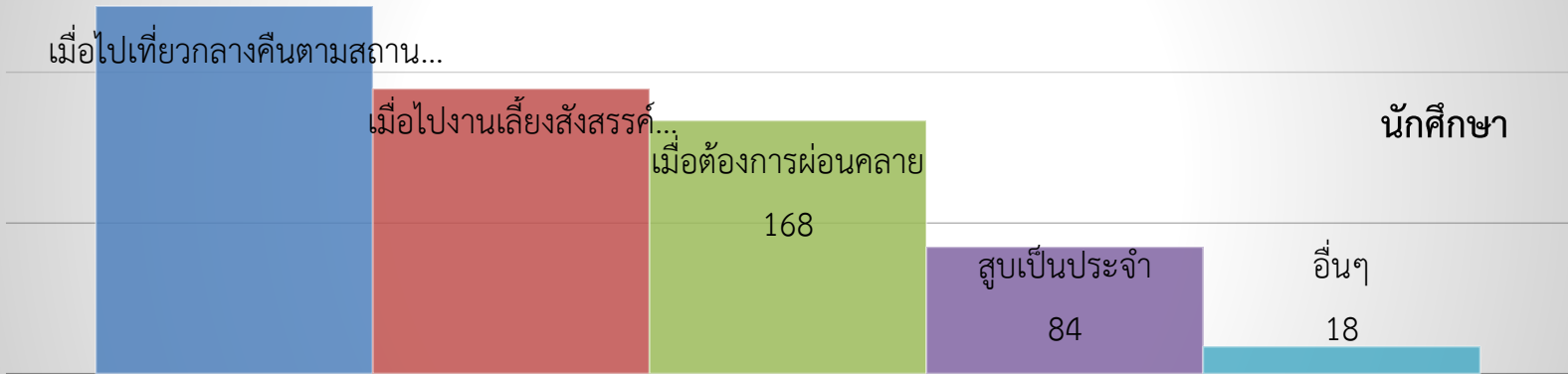

สาเหตุในการทดลองหรือเริ่มสูบบุหรี่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

โอกาสในการสูบบุหรี่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

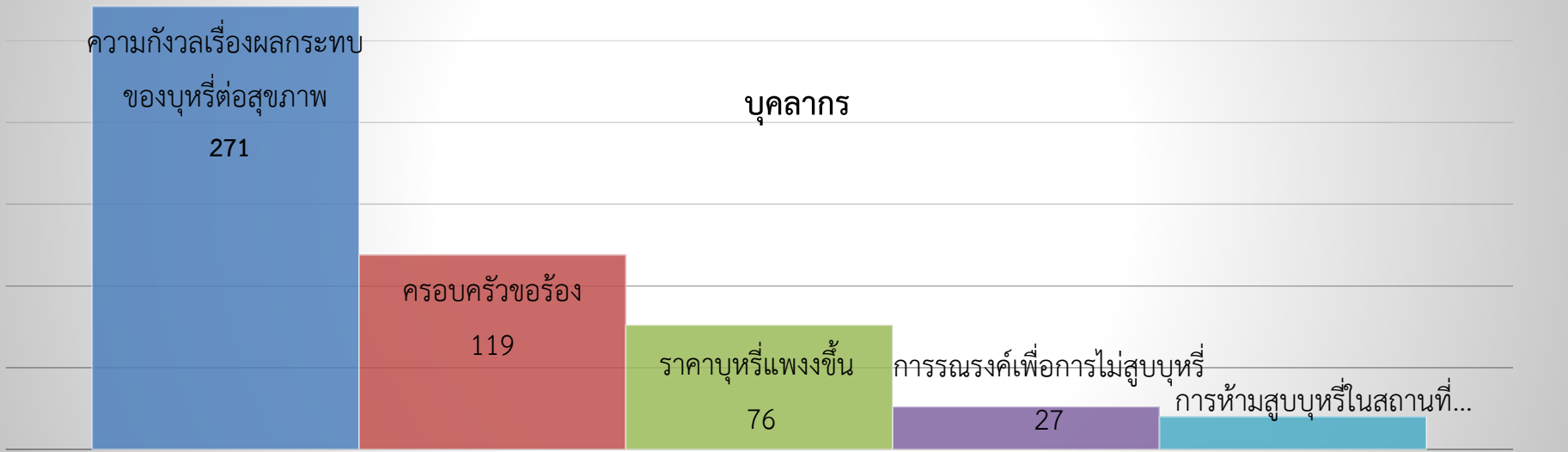
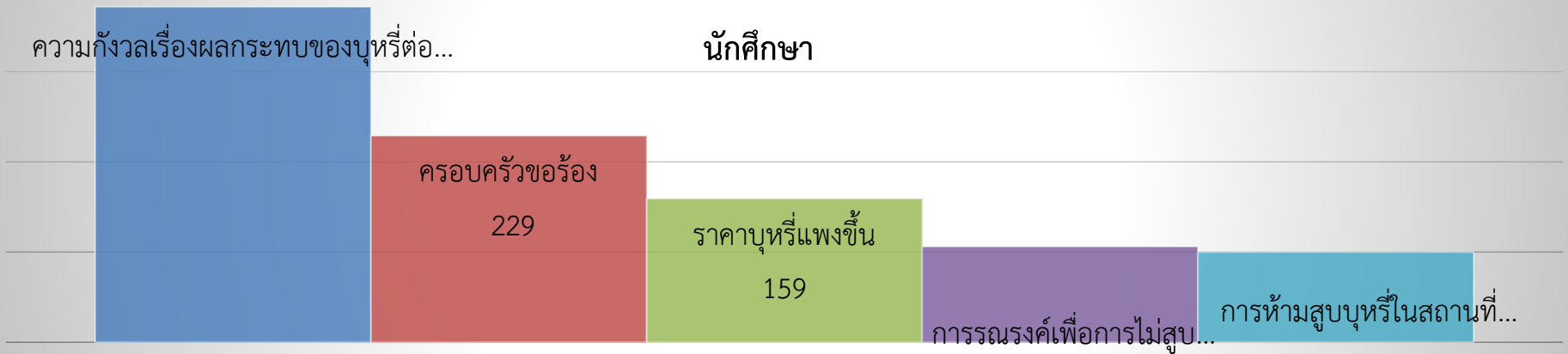

ความพยายามในการเลิกสูบบุหรี่

ความพยายามในการเลิกสูบบุหรี่	ร้อยละ	
	นักศึกษา	บุคลากร
เคยพยายาม แต่ไม่สามารถเลิกได้	51.1	73.1
ไม่เคยคิด	48.9	26.9

ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการเลิกบุหรี่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ความรู้และเจตคติเกี่ยวกับบุหรื ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

การรับรู้ผลกระทบของบุหรืที่มีต่อสุขภาพ

การรับรู้ผลกระทบของบุหรื	ร้อยละ	
	นักศึกษา	บุคลากร
ทราบและเชื่อ	96.5	87.3
ทราบแต่ไม่เชื่อ	1.4	0.9
ไม่ทราบ	0.9	1.7
ไม่ค่อยแน่ใจ	1.2	1.2
ไม่ระบุ	—	9.0

เจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่

เจตคติ	ร้อยละ	
	นักศึกษา	บุคลากร
1. การสูบบุหรี่ทำให้บุคคลดูดี เป็นที่ยอมรับในสังคม: เห็นด้วย	95.6	89.0
2. การเลิกสูบบุหรี่เป็นเรื่องยากหรือง่าย เมื่อสูบเป็นประจำ:		
ง่ายมาก	5.4	5.9
ค่อนข้างง่าย	6.4	6.4
ค่อนข้างยาก	62.0	57.3
ยากมาก	26.3	22.4
ไม่ระบุ	—	8.1

เจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่

เจตคติ	ร้อยละ	
	นักศึกษา	บุคลากร
3. การออกกฎหมายห้ามโฆษณาบุหรี่และผลิตภัณฑ์ยาสูบ: เห็นด้วย	96.5	89.6
4. ผลจากภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ที่มีต่อพฤติกรรมการสูบ:		
น้อยลง	39.5	18.8
คงเดิม	60.5	64.9
เพิ่มขึ้น	—	8.2

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่

นักศึกษา

- อายุ
- เพศ
- ระดับการศึกษา
- รายได้
- ประเภทที่พักอาศัย
- บุคคลที่พักอาศัยด้วย
- ความรู้และเจตคติการสูบบุหรี่

บุคลากร

- อายุ
- เพศ
- สถานภาพสมรส
- จำนวนบุตร
- ระดับการศึกษา
- ประเภทบุคลากร*
- โรคประจำตัว
- รายได้
- ความรู้และเจตคติการสูบบุหรี่

แนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของ “ผู้ไม่สูบบุหรี่” ในอีก 1 ปีข้างหน้า

แนวโน้มพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของ ผู้ไม่สูบบุหรี่ ในอีก 1 ปีข้างหน้า	ร้อยละ	
	นักศึกษา	บุคลากร
ไม่สูบบุหรี่อย่างแน่นอน	91.2	77.4
อาจจะสูบบุหรี่	2.8	1.5
สูบบุหรี่อย่างแน่นอน	0.6	0.7
ไม่แน่ใจ	5.3	3.3
ไม่ระบุ	—	17.1

การรับรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตามประกาศมหาวิทยาลัยมหิดล เรื่อง
นโยบายคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ และจัด “เขตสูบบุหรี่” เป็นการ
เฉพาะ พ.ศ.2556 ของนักศึกษาและบุคลากรมหาวิทยาลัยมหิดล

การรับรู้เรื่อง “นโยบายคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่” และจัด “เขตเฉพาะสำหรับสูบบุหรี่” มหาวิทยาลัยมหิดล

การรับรู้	ร้อยละ	
	นักศึกษา	บุคลากร
ทราบ แต่ไม่รู้รายละเอียด	45.2	56.0
ทราบ และรับรู้รายละเอียดชัดเจน	5.9	12.2
ไม่ทราบ ไม่เคยได้ยินมาก่อน	48.9	23.3
ไม่ระบุ	—	8.5

เคยสูบบุหรี่/เคยเห็นนักศึกษาหรือบุคลากรทั่วไป
ฝ่าฝืนสูบบุหรี่ในเขตปลอดบุหรี่ภายในมหาวิทยาลัย ในระยะ 1 เดือนที่ผ่านมา

นักศึกษา	บุคลากร
69.3%	51.8%

การรับรู้เรื่อง “คลินิกช่วยเลิกสูบบุหรี่” ในอาคารศูนย์การเรียนรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล

การรับรู้	ร้อยละ	
	นักศึกษา	บุคลากร
ทราบ แต่ไม่รู้รายละเอียด	20.8	36.2
ทราบ และรับรู้รายละเอียดชัดเจน	4.3	6.5
ไม่ทราบ ไม่เคยได้ยินมาก่อน	74.3	48.7
ไม่ระบุ	—	8.6

ระดับความเสี่ยงของผู้ที่จะได้รับวันบុหรี่มือสอง ภายหลังจากการมีนโยบาย คุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี และจัด “เขตสูบบุหรี” เป็นการเฉพาะ มหิดล

ระดับความเสี่ยง	ร้อยละ	
	นักศึกษา	บุคลากร
น้อยลง	65.8	67.4
ไม่เปลี่ยนแปลง	29.0	21.1
เพิ่มขึ้น	5.2	3.1
ไม่ระบุ	–	8.4

การดำเนินการเกี่ยวกับ

การห้ามสูบบุหรี่ในอาคารและสิ่งปลูกสร้าง ในระดับส่วนงาน

การดำเนินงาน	ร้อยละ	
	นักศึกษา	บุคลากร
มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง	26.8	33.1
มีการดำเนินการบ้าง	43.7	41.5
ไม่มี	22.7	7.7
ไม่ทราบ	6.7	8.7
ไม่ระบุ	—	9.0

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

- การให้ความช่วยเหลือในการลด ละ เลิกพฤติกรรมสูบบุหรี่
- การป้องกันนักสูบบุหรี่ใหม่
- การประชาสัมพันธ์เชิงรุกเกี่ยวกับนโยบายคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่” และจัด “เขตเฉพาะสำหรับสูบบุหรี่” ของมหาวิทยาลัย
- มาตรการดำเนินการสำหรับผู้ไม่ปฏิบัติตามนโยบายคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ และจัด “เขตสูบบุหรี่” เป็นการเฉพาะ และการติดตามประเมินผล
- การดำเนินการในระดับส่วนงานเกี่ยวกับการห้ามสูบบุหรี่ในตัวอาคารและสิ่งปลูกสร้าง

Thank You